

Észak-Közép-Svédország innováción keresztüli átalakulása

Természeti erőforrások gazdag tára segítette hozzá az Európai Unió északi területein fekvő Észak-Közép-Svédországot ahhoz, hogy szilárd ipari régióvá váljon. Földrajzi fekvése miatt azonban olyan kihívásokkal kell szembenéznie, amelyek tekintetében az európai kohéziós politika támogatása kulcsfontosságú – ma és a jövőben egyaránt.

A mintegy 64 000 km²-t – az ország földterületének 16%-át – felölelő Észak-Közép-Svédország az össznépszerűség csupán 11%-ának ad otthont. Az ország középső részén fekvő régió három közigazgatási megyére oszlik: Gävleborg, Dalarna és Värmland Gävle várossal, amely 100 000 lakosával a legnagyobb városi központ.

A természeti erőforrásokkal gazdagon megáldott erdőgazdálkodás és érclelőhelyek nyújtottak táptalajt a hagyományos feldolgozóipar – például az acél- és papíripar – fejlődéséhez, a svéd export nagy részéhez, több milliárd euró értékű forgalommal hozzájárulva. Ezek az iparágak azonban hanyatlásnak indultak az új ágazatok, például az IKT és a turizmus jelentősebbé válásával. Az innováció kulcsfontosságú e svédországi területek jövőbeni virágzása szempontjából.

Az EU gazdagabb országaihoz tartozó Svédország nemzeti szinten vezető szerepet tölt be az innováció terén. Észak-Közép-Svédország a szomszédos régiókhoz képest azonban lemaradóban van, a kutatás és fejlesztés terén kevesebb kiválósági központtal rendelkezik és a növekedés szempontjából is alacsonyabb eredményei vannak. A Karlstadi Egyetem kivétel képez: szoros együttműködést tart fenn a helyi vállalkozásokkal és aktívan részt vesz az Európai Bizottság Horizont 2020 kutatási és innovációs projektjeiben.

A regionális erősségekre és az érdekeltek – köztük a vállalkozások, kutatók és állami szervek – összefogására épülő intelligens szakosodás kulcsfontosságúnak bizonyult a beruházások ösztönzésében, az új stratégiák kidolgozásában és az új partnerségek kialakításában. Dalarna például tagja a sikeres Vanguard-kezdeményezésnek, amelyet 2014-ben indítottak az ipari korszerűsítés és együttműködés ösztönzése céljából. Az intelligens szakosodás nemcsak a csúcstechnológiai ágazat, hanem például a turizmus és a jóléti ágazatok számára is előnyös.

„Észak-Közép-Svédország felettebb elkötelezett az intelligens szakosodási stratégia iránt, és úgy véli, hogy ez a folyamat rendkívül fontos a régiók prioritásainak a lehető legmegfelelőbb módon történő azonosításában” – erősítette meg Sune Ekbåge, az észak-közép-svédországi Strukturális Alapok Partnerségi elnöke (lásd az interjút).

„a regionális erősségekre és az érdekeltek – köztük a vállalkozások, kutatók és állami szervek – összefogására épülő intelligens szakosodás kulcsfontosságúnak bizonyult a beruházások ösztönzésében, az új stratégiák kidolgozásában és az új partnerségek kialakításában.”

A tudás alapú társadalom felé

A kihívásaink egyike, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkező munkaképes korú népesség aránya alacsonyabb a nemzeti átlagnál, miközben a munkanélküliségi ráta magasabb – különösen a fiatalok körében. Az új készségek, valamint a tudás alapú társadalmat és a körkörös gazdaságot ösztönző oktatási rendszer fejlesztése tehát nem várható magára. A készségek fejlesztésében és az ifjúsági munkanélküliség kezelésében pedig jelentős szerepet tölt be az Európai Szociális Alap (ESZA) támogatása.

A munkalehetőségek fiatalok számára történő biztosítása hozzá fog segíteni a már amúgy is csekély és idősödő népesség száma csökkenésének megállításához. A városi központok

közi hosszú távolságok költségessé teszik a közlekedést és gátolják az együttműködést. Sőt, a múltban a széles sávú internethez való hozzáférés is korlátozott volt, ami megnehezítette a kulcsfontosságú IKT-alapú szolgáltatások ipari és háztartási felhasználásra történő fejlesztését.

Az uniós strukturális alapokon keresztüli beruházások tekintetében ennél fogva az egyik legfőbb prioritás ma és 2020 között a széles sávú hozzáférés régió-szerte történő kibővítése. A gördülékenyebb kommunikáció erősíteni fogja a helyi versenyképességet, és bebizonyítja Észak-Közép-Svédország polgárai számára, hogy az uniós támogatás valóban kedvező változásokat hozhat életükbe.

Az Észak-Közép-Svédország 2014–2020 közötti operatív programjának egyedi célkitűzései között szerepel az erőteljesebb kutatás és innováció, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) tekintetében; a nagy sebességű széles sávú hálózatok kiépítése, a digitalizáció és az e-kereskedelem; a startup vállalkozások és a vállalkozói készség előmozdítása; valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé való elmozdulást elősegítő új technológiák alkalmazása.

A megkülönböztetés elleni küzdelem

Észak-Közép-Svédország hagyományos ipari bázisára jellemző volt a nemi szempontból szegregált munkaerőpiac létrehozására törekvő tendencia. A három régió e kihívás kezelése céljából felhívta a figyelmet az egyenlőség és a megkülönböztetés-mentesség elveire az uniós kutatási és innovációs politika keretein belül. Värmland volt Európa első azon régiója, amely a nemek közötti egyenlőség szempontjából vizsgálta felül az intelligens szakosodási stratégiát, Dalarna és Gävleborg pedig integrálta a nemek közötti egyenlőség és a társadalmi tolerancia elveit az innovációs kezdeményezésekbe.

A régió külföldön született népességének százalékos aránya alacsonyabb a svédországi nemzeti átlagnál, a társadalmi kirekesztettség pedig létező probléma az északi országon kívüli területekről érkező bevándorlók tekintetében. A menekültek különböző svédországi településekre történő érkezését követően azonban az ESZA-finanszírozás hozzájárult az észak-közép-svédországi integráció támogatásához: lehetővé tette például oktatási és nyelvtanulási lehetőségek biztosításával az újonnan érkezett férfiak és nők számára, hogy munkát találjanak. Gävleborgban az ESZA által finanszírozott KIVO projekt kidolgozott egy, az új munkaerő egészségügyi és szociális ellátási szolgáltatásokba történő gyorsabb integrálását célzó modellt.

Észak-Közép-Svédország a határokon átnyúló tevékenységekben is aktív szerepet tölt be az EU határain belül és kívül is, többek között a Svédország–Norvégia és a balti-tengeri régió Interreg programjaiban történő részvétel révén. Az utóbbi például egy olyan projektet támogat, amely a Balti-tengert övező tudományos parkok közötti interakció előmozdítására irányul.

Az uniós kohéziós politika és beruházás – 2020-ig és azt követően is – rendkívül fontos szerepet játszik Észak-Közép-Svédország intelligens, tudás alapú társadalom felé történő elmozdulásában, valamint a svéd lakosság életszínvonalának javításában. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Észak-Közép-Svédország 2014–2020 közötti operatív programja: <https://tillvaxtverket.se/>

